

Cântece de dragoste, de logodnă și de nuntă din repertoriul aromân

Ioana-Alina AVRAM (STAIKU)

Academia Română, Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”, București
The Romanian Academy, The “Constantin Brăiloiu” Institute of Ethnography and Folklore, Bucharest
Personal e-mail: ief.brailoiu@gmail.com

Love Songs, Engagement Songs and Wedding Songs

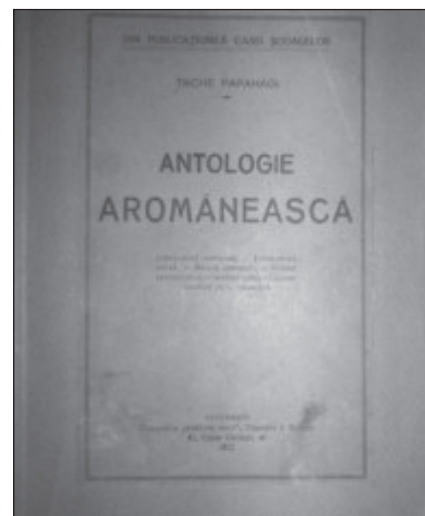
The present writing aims at re-examining the rich Aromanian repertoire of love, engagement and wedding songs from the area of Veria (Greece). The traditional Aromanian poem is an important poetic document, with an undeniable beauty. For the Aromanians, the song represents something sacred and sublime, which also needs a predetermined context: the engagement, the wedding or parties. In her research, the author has used the extant collections in Greek language, as well as some of the numerous collections that could be found in Romanian language. The major new element is constituted by the critical reassessment of the published writings through the perspective of modernity, and also the putting into circulation of some old, lesser known texts.

Keywords : Aromanian traditional poetry, love songs, engagement songs, wedding songs

Creația populară este cea care exprimă cu adevărat specificul sufletesc al unui popor, ea identificându-se cu viața și cu sufletul ei. Tache Papahagi sublinia că „într-un cântec circulă propriul suflet care l-a creat. Acest cântec îi aparține exclusiv și el nu trece frontiera la popoare străine decât în măsura în care purtătorul său original se așează între popoare străine.”¹

Poezia populară aromână este un important document poetic, de o frumusețe incontestabilă. „Dialectul aromân – păstrat în formele lui originale – este singurul testament al aromânilor întru păstrarea limbii românești”². Aromânul a cântat atât bucuria, cât și necazul, atât sentimentul de dragoste, cât și faptele de vitejie haiducești. Ceea ce îl bucură întotdeauna cu adevărat pe aromân este întâlnirea cu confrății lui, întâlnire de la care este nelipsită muzica. Pentru el cântecul este ceva sacru și sublim. Numărul mare al cântecelor scoate în evidență bogatul repertoriu existent în zona Veriei.

Am apelat în cercetarea întreprinsă atât la colecțiile existente în limba greacă, precum Weigand, Gustav Barth, Johann Ambrosius, precum și la numeroasele

colecțiile existente în limba română: Tache Papahagi – *Antologie de poezie populară aromână*; George Marcu – *Folclor muzical românesc*; Teodor T. Burada – *Poesii populare adunate din Macedonia*; Chihai Iorgoveanu-Dumitru – *Antologie de poezie populară aromână*; Hristu Cărdoveanu – *Antologie lirică aromână*; *Mică antologie aromânească*, cu un studiu introductiv asupra aromânilor și a dialectului lor de Constantin Papanace; Ioan Caranica - *130 de melodii populare aromâne* etc.

Ne propunem să aducem la zi cercetările în domeniul folclorului referitoare la lirica culturii aromâne, continuând investigațiile făcute de Tache Papahagi, Theodor Capidan, Pericle Papahagi, Ioan Caragiani, D. Caracostea, Ovid Densușianu, N. Saramandu etc. Elementul de noutate îl constituie reevaluarea critică, din perspectiva modernității, a lucrărilor publicate, precum și punerea în circulație a unor texte mai vechi și puțin cunoscute.

Adrian Fochi sublinia faptul că, din 49 de subiecte epice existente la aromâni, 17 subiecte sunt comune cu daco-românii, mai bine de o treime din creația lor epică (37,10%) își află corespondențe în folclorul daco-român, ceea ce înseamnă „că între culturile acestor două idiomuri romanice au existat niște legături foarte strânse în epoca îndepărtată, când ambele grupuri locuiau în imediata apropiere.”³

Poezia aromână nu este rostită în orice împrejurare, ci într-un cadru prestabilit: la horă, la logodne și la nunți, la petreceri. Pentru a exemplifica geneza poetică populară aromânească mi s-a părut edificator următorul dialog dintre un om cult și un cioban, pe tema cum iau naștere cântecele:

”Când în Rumelia întrebai mai mulți păstori cum se scotu la ei cântecele și de ce nu se cunosc poezii, cari le scot, unul din ei îmi răspunse:

Dumneata scrii carte, ai cetitu multu, n-ai aflatu undeva cum se face aceasta?

La respunsul meu negativu, elu replică:

- *Apoi, eată cum: când după toate necasurile ce avemu ne vine vestea de noue biruri grele și gândimu că avemu să ne vindemu și pe copiii noștri ca să le plătimu, mergemu după oi și mirlocsimu (ne plângemu soarta) ca betrănele la mortu.*

- *Ce diceți atunci? Elu întrebai eu.*

- *Ce să dicemu, respunse elu “vai de noi, vai de noi, am s’armănu fără de oi, dai și dai și totu n’ascachi, pân’ s’te vindi și la hāsachi” și d’ale de astea multe d’ale noastre.*

- *Ia mai spune-mi, ei disei.*

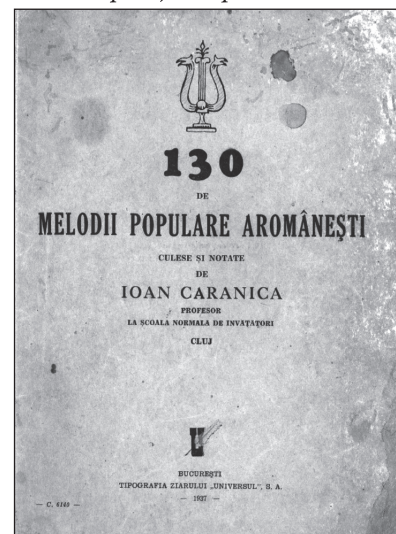
- *Ce să-ți mai spunu, ai să ridzi, respunse.*

Am insistatu mult să audu finalu, a fostu imposibil, se sfia să spună cântecul, pentu că elu ilu făcuse și era esprese în sentimente personale ale lui greu bolnavu.

Tot așa mi s-a spus că de se petrece când sunt ocupați și de alte sentimente, când păstorul începe pentru prima oară a simți amorul și se află în neodihnă di ai noapte, gândindu tot la obiectul neodihnei sale... Asemenea când elu este greu bolnavu și se gândește la morte... Această poezie este prima formă a sentimentelor.”⁴

Poezia aromână relatează evenimente cu caracter istoric din viața unor familii și localități, fapte ale haiducilor, întâmplări din viața aromânilor plecați în străinătate; de asemenea ea elogiază sentimentul iubirii, fiind asemenea unei enciclopedii a vieții, a obiceiurilor și a preocupărilor zilnice ale aromânilor.

Mulți dintre cercetătorii liricii aromâne subliniază faptul că, pentru a putea înțelege cu adevărat poezia de dragoste aromână trebuie mai întâi să îi cunoști pe aromâni, să le cunoști obiceiurile și, în mod expres, să le înțelegi sistemul de valori. „*În familie domnește viața patriarhală, cu moravurile părunse de cea mai severă moralitate (...)* *Viața sexuală este foarte severă, mai ales la păstori. La aceștia adulterul și divorțul sunt noțiuni necunoscute (...)* *Nevestele tinere trebuie să asculte de bărbați, dar mai cu seamă de soacră și de socru (...)* *Ele nu îndrăznesc, ani de-a rândul, după măritiș, să numească, dinaintea socrilor, pe soții lor pe nume, când se*

*găsesc la masă sau aiurea.*⁵

Când este vorba lirica de dragoste, spre deosebire de lirica dacoromână, unde sentimentul ne este prezentat aproape în întregime, lirica aromână doar semnaleză sentimentul, acesta rămânând neexprimat și „ni-l înfățișează într-un veșmânt care cel mult este îmbobocit sau direct și parțial înfrunzit, dar mai niciodată înflorit. Pentru un neromân lirica aromână este prea austeră, prea bărbătească și prea laconică.”⁶

Lirica aromână păstrează o anume discreție, o anume sfială. Unele poezii însă nu îndrăznesc să afirme, în mod deschis sentimentul iubirii, existând numeroase cântece în care sunt scoase în evidență castitatea și seriozitatea austeră a moravurilor de familie și societate. Viața aromânească se caracteriza printr-un profund patriarhalism. Orice lucru care aducea o anumită atingere a acestor moravuri era numaidecât semnalat:

„Bună-ți era fața,
ce-ți trebuia fardul?
Bun ți-aveai gâtul,
ce-ți trebuia gherdanul?
Bune ți-erai picioarele,
ce-ți trebuiau ciorapii?”⁷

În literatura română sărutul dat iubitei este un lucru firesc, „sinonim absolut al dragostei împărtășite.”⁸

„Frunză verde viorea,
Săruta-ți-aș gurița
Seara și dimineața,
Peste zi totdeauna,
C-așa merge dragostea.”⁹

Nu același ecou îl are sărutul în literatura aromână. Acesta este întâlnit foarte rar, atât întâlnirile dintre doi tineri, cât și sărutul fiind condamnate de societate și de familie. „Sunt multe împrumuturi care au pătruns neavând nimic de-a face cu spiritualitatea aromânească: suspinuri amoroase, banalități sentimentale – străine cu totul de viața aromânească.”¹⁰

Tache Papahagi arăta diferența dintre cele două tipuri de sărut: „sărutul fâțiș, atât ca dorință, cât și ca gest, este cel neerotic, în timp ce la dacoromâni a evoluat mai mult cel erotic.”¹¹

În cazul de față, fata își primejduiește viața, întrucât nu vrea să-l sărute pe băiat:

„A vrut să mă sărute și nu i-am dat.
El m-a împins și eu am căzut
Moartea cu ochii mi-am văzut.”¹²

Urmarea faptului că băiatul a sărutat fata a fost că apa în care s-a spălat s-a învinețit; apa curgând înspre sat ducea cu ea dovada faptului că un lucru nepermis s-a petrecut. Natura însăși era revoltată pentru gestul lui:

„te-am prins
și te pupai.
Mi s-au făcut vinete buzele
și m-am dus la râu
ca să le spăl
s-a învinețit și râul tot.”¹³

Dacă la români iubirea este prezentată, de cele mai multe ori, ca o boală, care poate da chiar și insomnii, la aromâni iubirea, oricât de puternică și de curată ar fi ea, niciodată nu devine o pasiune. Dar dacă această iubire depășea actul sărutului, cazuri însă extrem de rare, atunci cu siguranță se transforma într-un cântec satiric care era cântat la nunți, la hore și la alte reuniuni, pentru a fi exemplu pentru alții:

„Acolo fata a adormit
cu fecior de rege.
iar dimineața când s-a sculat,
salbele nu și le-a găsit.
Plângea, sârmana, plângea,
și salbele nu și le-a aflat.”¹⁴

În unele cazuri tinerii care se iubeau în ascuns se îndemneau să fugă departe de sat și să nu-și mărturisească părinților sentimentele pe care le nutresc unul față de celălalt, pentru că aceștia ar putea să-i despartă, fiind conștienți de faptul că iubirea lor este condamnată în societatea în care trăiau:

„Amândoi să ne căsătorim, să ne iubim
și mumelor să nu le spunem,
pentru că nu ne vor lăsa să ne cununăm.”¹⁵

Cunoscut este faptul că **inima** este organul care suferă cel mai mult din cauza iubirii. Ea, însă, nu este singură, alăturându-i-se plămânii (*hicatul*). Inima, poate, ar fi făcut mai greu față necazurilor dragostei, dacă o parte din aceste necazuri nu ar fi transferate și altor organe.

În literatura aromână apar foarte des **plămâni** (hicalul). Când este vorba de curaj, aromânul zice „*om cu inimă*”, dar când este vorba de rezistența fizică față de un sentiment puternic atunci apar și „*plămâni*”. Când este vorba de sentiment nu se poate contesta rolul inimii, dar folclorul aromân ne relevă faptul că sentimentele au repercusiune fizică asupra plămânilor: La o supărare mare aromânul zice că „*i se umflă hicalul*”, că „*îl doare sau îl arde ficatul, hicatele*”, adică plămâni.¹⁶

„*Ce să-i fac dragostei:
Vai, măi, vai:
Că dragostea-i grea
.....
de gustam la căpârleață,
gustam și discutam,
de-mi arse negrul ficat.*”¹⁷

Alte organe care suferă alături de inimă și de plămâni sunt **ochii**. Aceștia de cele mai multe ori sunt principalii vinovați ai tuturor nenorocirilor. Ochii îndrăgostiților au o dublă funcție, căci îndeplinesc atât rolul unui organ receptor (ochii bărbatului), cât și funcția de organ emițător (ochii femeii).¹⁸

„- *Blestemată să fie muma-ți, fato,
că mi te-a născut așa de frumoasă;
te-am privit eu pe tine
și m-am înnebunit de minte.*”

„- *Fată, măi fată,
fată cu ochii negri
.....
ochiul negru ca măslina.*”¹⁹

Dintre păsări, în poezia de dragoste, de logodnă și de nuntă, cea mai des întâlnită este **potârnichea** (prepelița, pitpalacul). Potârnichele au fost păsările pe care Dumnezeu le-a trimis spre hrană poporului ales, în pustie, fiind simbolul providenței dumnezeiești.²⁰

„- *Hai, fată, să ne luăm,
să mergem în locul nostru,
unde cântă păsările vara
și potârnichea-n primăvară.*”²¹

„*Intră, intră, potârniche,
în a vulturului albă casă;*”²²

„*Rău tu, mamă, mă măritași,
Tu mamă, mama mea !
.....
Nu cântă potârniche aici
Și cucul aici nu cântă.
Cântă Aromâni acolo în munți.*”²³

„*A venit ora să plecăm, Haideți!
Să ne ducem la locul nostru;
Acolo, unde pasărea cântă vara
Și potârnichea, primăvara.*”²⁴

„*Să nu o certați, să nu o bateți,
Potârnichea noastră*”²⁷

Dintre plante, cele mai întâlnite sunt: **trandafirul** (acesta apare mai des în poezia populară balcanică)²⁸ și **măslinul** (simbol al mândriei și pentru că frunzele îi sunt mereu verzi, simbolizând nemurirea).²⁹

„- *Fată, măi, fată,
fată cu ochii negri,
cu coșite galbene,
fața de trandafir,
ochiul negru ca măslina.*”³⁰

Tache Papahagi remarca faptul că „*nu numai în epică apare inspirația din lumea basmelor, ci și în lirică*”.³¹ În unele cântece iubirea este metamorfozată, fata fiind dispusă să se transforme în pasăre sau pește pentru a ajunge la iubitul ei.

Atât în lirica română, cât și în cea aromână, obstacolele, care sunt puse în calea îndrăgostiților (munți, văi, ape etc) nu sunt greu de trecut. În cântecul popular munții sau dealurile greu de urcat sugerează, printre altele, ideea înălțării spirituale și existențiale, realizată prin puterea dragostei.³²

„*Sui la deal, cobor la vale,
Că dragostea-i foarte mare,
De pe multe dealuri vine
și se pune lângă mine ...*”³³

Cu toate că tânărul o atenționează pe fată că va întâmpina anumite obstacole pentru a ajunge la el, fata îi răspunde încrezătoare că le va birui pe toate, pentru că dragostea care o nutrește o va ajuta să fie alături de alesul ei, nimeni n-o va putea împiedica, nici chiar soacra cea rea:

„- *Potârniche o să mă fac
Și eu munții o să-i trec,
.....
Pește în apă o să mă fac,
Valea o s-o trec
.....
- Soacră rea și noră bună,
Amândouă o să trăim bine
Și la voi o să vin.*”³⁴

Întâlnim cântece în care iubirea dintre băiat și fată e asemănată cu iubirea dintre frate și soră, această

expresie fiind folosită exclusiv în cântece:

„- Hai, fată, să ne luăm,
să ne iubim, să fim frate și soră,
să mergem în locul nostru.”³⁵

„- Ia-mă, june, să mi te iau,
să ne facem frate cu soră.”³⁶

O lege nescrisă a aromânilor era **neamestecul cu alte neamuri**, căsătoria nu se putea face decât între aromâni. Până prin anii 1940-1950 căsătoriile cu persoane de alt neam erau foarte rare, iar fetele care se măritau totuși cu băieți de alt neam, de cele mai multe ori erau dezmoștenite. „*Rumeliotii nu mărită fetele cu greci și cu alte neamuri, nici nu iau. Bătrânii au luat de mult această măsură, ca să nu piară neamul românesc de acolo. Numai o concesiune se face, adică un străin neromân poate să ia fată română de nevastă numai dacă se angajează să trăiască pentru totdeauna în patria nevestei sale, ca copiii lor să rămână tot români.*”³⁸

Logodnele se făceau nu după voia tinerilor, chiar dacă uneori tinerii se iubeau în ascuns, ci după voia părinților. Foarte rare erau cazurile în care tinerii aveau un cuvânt de spus în această privință. „*În vechime, învoirea părinților era nu numai cu rigoarea cerută, ci părinții mergeau și mai departe, alegând singuri atât pe mire, cât și pe mireasă.*”³⁹

Ceea ce interesa în mod deosebit pe părinții celor doi tineri nu era atât starea materială a fetei sau a băiatului, ci **ținuta morală** a acestora.

Logodna avea o semnificație deosebită în viața socială a aromânilor, căci acest act premergător al nunții marca momentul solemn de înjghebare a unor noi neamuri.⁴⁰

Fetele care erau de măritat nu aveau voie să iasă din casă, decât numai dacă era nevoie. Dacă venea cineva de gen masculin la ele, fetele nu se arătau. „*Fetele n-au voie să stea de vorbă cu flăcăii, afară doar cu rudele de aproape. Numai la anumite sărbători mari, cum este Paștele, se gâtesc frumos, se îmbracă în rochiile cele mai noi și merg la horă. Aici nu joacă laolaltă flăcăii cu fete, ci deosebit: unii joacă într-o parte, alții într-alta ... Tinerii cu gândul la însurătoare nu scapă prilejul, stau de o parte și se uită – le soarbă din ochi. Și tot grupul de fecioare înbușurate la față, aprinse de săltatul jocului, fiecare își alege una care-i place lui și nu numai lui, ci și părinților.*”⁴¹

Obiceiurile de la logodnă și de nuntă, se desfășurau, aproape identic la toți aromânii.

Există un cântec numit „*Fata logodită fără voia ei*”, în care este descrisă o situație deosebită. Se relatează că fata nu voia în nici un chip să se mărite cu băiatul ales de părinți și încearca să-și convingă sora să-l ia ea, punând în antiteză relele ce o așteaptă pe ea și binele ce ar aștepta-o pe sora ei:

„- Ție, soră, îți pregătesc cercei,
iar mie, soră, îmi aprind ceri.
Ție, soră, îți pregătesc cal,
iar mie, soră, îmi fac scaun.
Pe tine, soră, te așteaptă soacra,
pe mine, soră, mă așteaptă groapa.
Pe tine, soră, te așteaptă socrul,
pe mine, soră, mă așteaptă pământul.”⁴²

Cântecele de logodnă și de nuntă marchează momentele principale din desfășurarea acestor ceremoniale. Acestea sunt interpretate numai în grup de către nuntași. Textele au un conținut social și funcție de urare de bunăstare, de sănătate, de înmulțire a familiei.⁴³

Nunta este „*spectacolul cel mai pitoresc, cel mai încărcat de fast și de ostentație, în care se realizează o ciudată osmoză între solemn și ilariant, între tragic și cosmic, între sacru și profan.*”⁴⁵

Dintre obiceiurile vieții de familie, **căsătoria** la aromâni era cel mai important eveniment. Era un eveniment de mare bucurie, la care participau toate rudele noilor căsătoriți. Participarea în număr foarte mare la acest eveniment accentua importanța pe care aceștia o dădeau căsătoriei. „*Ca în toate comunitățile de tip patriarhal, familia a reprezentat, până nu demult, la aromânii păstori, singura formă de organizare social, întemeiată pe legături de rudenie (de sânge), de interese economice și de anumite principii.*”⁴²

Cât ținea vara comunele vlahi răsunau de cântec, nunta având ceva solemn, foarte important. În zona Verei era obiceiul ca nunțile să se facă pe 15 august, de praznicul Adormirii Maicii Domnului, fiind ani în care au fost și *patruzeci de nunți* odată. Și în zilele noastre nunțile de vlahi au o anumită solemnitate, păstrând ceva din arhaismul vremilor de odinioară.

Cântece de dragoste, logodnă și nuntă

Cîntic di dor

Vor si' nvirdzascî arburl'i
Și giețlu nu l'i-alasî;
Voi s-ti-agîrșescu s-io lea vruta mea,
Ma dorlu nu mi-alasî.

Du-ti si-l'i dzîti a mumî-tai
Și nu mi para ,ncaci;
Cî voi io spacrî, vrută ca si-u fac
Și voi si-u fac io mumî.⁴³

Cântec de dor

Vor să înverzească arborii
Și înghețul nu îi lasă;
Vreau să te uit și eu, iubita mea,

Dar dorul nu mă lasă,

Du-te de-i spune mamei tale
Să nu mă certe tare;
Că vreau eu soacră, iubito, să o fac
Și vreau să o fac mamă.

Ună feată Sirgîniată
și -un lai gion' Moscopul'ianu,
dol'i-dorî se zbucescu
și-mare lîcîrdie s-facu
la ducheanea din pîzare:
- Aide feate si nî lomu si nî lomu,
si nî vrem s-nî fâtem frate cu soră
s-ni dușim tu loclu a nostru
,Clo iu-și cîntu puil'i veara
și-pitrunicl'ea niadză veara
Di ș-diștiaptă cîrvînarl'i,
Dol'i s-nî lom, dol'i s-nî vrem
Și -a mumînilor s-nu aspunem
cî nu n-alasă s-nî ncrunăm.⁴⁴

O fată din Jargani
și un flăcău din Moscopole,
amândoi își vorbesc,
mare discuție își fac
la o prăvălie din bazar:
- Hai, fată, să ne luăm,
să ne iubim, să fim frate și soră.
Să mergem în locul nostru,
unde cântă păsările vara
și potărnichea-n primăvară
și-i trezesc chirigiii.
Amândoi să ne căsătorim, să ne iubim
și mumelor să nu le spunem,
pentru că nu ne vor lăsa să ne cununăm.

- Mor-alba mea ș-mușeata mea
ia dzîl'ia a-tatutui sti da.
- Ma tatî-niu cupia s-da s-la tîni,
gioni, nu mi da
- Mor-alba mea ș-mușeata mea
ia dzîl'ia-mîta si-ni ti-da
- Ma mumea mea țipunea s-da
ș-la tîni, gioni, nu mi da
- Mor-alba mea ș-mușeata mea
Ia dzîl'ia fratii-tu s-ti-da
- Ma frati-nu birbeclu ș-da ș-la
tîni, gioni, nu-mi-da.⁴⁵
- Măi, alba mea și frumoasa mea,
spune-i tatei tău să mi te dea.
- Tatăl meu turma o dă
și pe mine la tine nu mă dă.
- Măi, alba mea și frumoasa mea,
spune-i mamei tale să mi te dea.
- Mama mea zăbunul și-l dă

și pe mine la tine nu mă dă.
- Măi, alba mea și frumoasa mea,
spune-i fratelui să mi te dea.
- Frate-miu berbecele-l dă
și pe mine la tine nu mă dă.

Tora ni-ișii, dado, la coru
va ni-dzîcu, și-un cîinticu nilîos
ș-multu pîrîpunisitu.
Va-ni facu munțil'i si-ascultă
cum vâl'iurli si-aurlă
Ș-va ni facu ca gionli a-meu aleptu
si sta ca si-ni vi-ascultă.⁴⁶
Acum am ieșit, mamă, la horă,
am să cânt și un cântec trist
și mult tulburător.
Îi voi face pe munți să asculte
cum vâile vuiesc,
îl voi face și junele meu frumos
să se oprească și să asculte.

Ni-alîgai di munti-munti
o lailu-fii, (vifiitâ) (ref.)
ni-alîgai di munti-munti
o lailu-ni, (șîrbitâ) (ref.)
Aua si-ni-ti-aflu
aclo s-ti-acățu
Ni-ti-acîțai,
si ni ti bișai
N-viftiîțîși budza tută
Di fii-mi dușu
la-rîu-s-u
Iau ș-vifiifișî-aruilu tutu.⁴⁷

Umblasem din munte-n munte
săracul de mine (ref.)
alergai din munte-n munte
săracul de mine (ref.)
Aici să te găsec,
acolo să te prind.
Te-am prins
și te pupai.
Mi s-au făcut vinete buzele
Și m-am dus la râu
ca să le spăl.
S-a învinețit și râul tot.

Lea vițină lea marată
ți ț-ai feata mavrumată
,Intră iasi tu l'iuboru
na cî si-avdi vîr lai zboru.
Feată cu cusită lungă
lungă arcată pri pîltari
ți ni-aduți mari cripari
Feată mșeată avâil'iată
ți ni stai mîrînată.

-Ni amu un dor laiu doru
voi un gione -gione aleptu.⁴⁸

Măi, vecino, măi, sărmană,
ai o față cu ochii negri.
Intră, iese prin curte,
să nu îi iese vreun cuvânt.
Fato cu pletele lungi
lungi, aruncate pe spate,
de ce îmi aduci bățai de cap.
Fată frumoasă și voinică,
de ce stai măhnită?
- Am un dor, un mare dor,
iubesc un june, june voinic.

- «Feato, more feato,
feato ku okl'ul lai,
ku kusitsa galbino,
fatsa ts din trundâfilo,
okl'ul lai ka masino,
gusa di arunduro,
di la dimnidzou so z yino.
O, moi dumnidzale,
dumnidzale mare,
fo u n kale mare,
tra so n yino astaro,
so n yino tu munle a meale.
Bago n ts fesea ku fluriile,
s ,aidi dupo mine!
Gura n ts ai ku tine,
: ||: pirusano laje: ||:
apo ko n krepai».
-«Dzoni ku okl'ul lai,
nu am tu tsi s o dau!»
-«Feato, mor rusato,
do n frumtea tao,
frumtea, moi frumtea
frumtea ku fluriile.
Buno n ts aveai fatso,
tsi n ts o vrei rusatso?
Buno n ts aveai guso,
tsi n ts o vrei gurdane?
Buni n ts aveai tsoa]rile
tsi s lipsea lopuzle?»⁴⁹

- „Fată, măi, fată,
fată cu ochii negri,
cu cosițele galbene,
fața de trandafir,
ochiul negru ca maslina,
gâtul de rândunea,
de la Dumnezeu să-ți vină.
O, Dumnezeul meu,
Dumnezeule mare,
fă un drum mare,
ca să-mi vină diseară,

să-mi vină în mâinile mele.
Pune-ți fesul cu galbenele
și hai după mine!
Gura ți-o ai cu tine,
://: măi fluture negru ://:
apă că crăpai”
- Flăcăule cu ochiul negru
n-am în ce să-ți dau!”
- „Fato, măi, frumoaso,
dă-mi pe fruntea ta,
fruntea, măi fruntea,
frunte cu galbenele.
Bună-ți era fața,
ce-ți trebuia fardul?
Bun ți-aveai gâtul,
ce-ți trebuia gherdanul?
Bune ți-erai picioarele,
ce-ți trebuiau ciorapii?”

Tsi so l' fak a li vream
: |vai mori vai|:
Ho vream easti greao
Ko n aveam vitsino buno
si skula kati dimneato
un yinea la **koporleatso**
Di n atsea (adutsea) no **pito** dultse
Si **no turto** di **gruneatso**:
di n ngustam la koporleatso
no ngustam si no sburam
di n arse lailu hikat
-“L'a me, dzone, so n te 1'au
so no fatsim frati ku **sor**”.⁵¹
Ce să-i fac dragostei
: /vai măi vai/:
Că dragostea-i grea.
Eu aveam vecină bună,
se trezea-n fiecare dimineață,
îmi venea la căpârleață
Și-mi aducea plăcintă dulce
Și turtă de grâu,
de gustam la căpârleață,
gustam și discutam,
de-mi arse negrul ficat:
- „Ia-mă june, să mi te iau,
să ne facem frate cu soră”.

- «Naθima mo ta, more feato,
tsi n te featse ahut musato;
di n arkai okl'ul pri tine,
di n me tãildisii di minte,
di n agrosii di n durnii,
di n fudziro oile tu agru,
di n kurmaro multo znie;
kaθe nel si munato,
kaθe oai si munukl'u,
si birbeklu no kopitso».

-«Tats, lai dzone, tats, nu kreapo,
tuto karderea, tsi featsis,
mpart u n doauo portso tine,
dzumitate, alaso a nia,
dzumitate tine tsine».⁵²

- Blestemată să fie muma-ți, fato,
că mi te-a născut așa de frumoasă;
te-am privit eu pe tine
și m-am înebunit de minte
și greu am adormit,
de mi se duseră oile în ogor,
și trebuie să plătesc caznă grea:
fiecare miel și mănunchiul
fiecare oaie și mănunchiul,
și berbecule-căpița”.

- „Taci, flăcăule, nu plânge,
toată paguba ce-ai făcut,
împarte-o pe două părți:
jumătate las-o pentru mine,
cealaltă jumătate ia-o pentru tine.”

*Tsi l'i am fapto, mine a lui?
pri la poarto, l'i trikui,
vru s me baso s nu sedzui.*

*S el me pimpse di n kodzui,
moartea ku okl'i ni vidzui.
Me agudi la daole fatso,
daole fatso, meare aroase.*

*S el me trapse di me skulai
s mine dzis, so n da flurie
s el dzice: fudz de atsia.⁵³*

Ce i-am făcut eu lui?
Pe la poartă i-am trecut,
a vrut să mă sărute și nu i-am dat.

El m-a împins și eu am căzut,
moartea cu ochii mi-am văzut.
M-am lovit pe douăle fețe,
douăle fețe mere roșii.

El m-a tras și m-am sculat
și i-am zis să-mi dea galbena,
iar el mi-a zis: fugi încolo!

Nu-ni te-arîdi. feată nică

- Nu-ni te-arîdi, feată nică,
Ș-nu ginu la noi.

- La noi ari munț'analți
Ș-nu va s-poț tra s-treți.

- Piturnicl'n va s-mi facu.

Ș'io munțil'i va-li trec,
Și la voi va gin.

- La noi easti vali largi,
Ș-nu va s-poț tra s-treți.

- Pescu tu-apî va s-mi facu,
Valea va si-u trec,
Ș'io la voi va giu.
- La noi easti soacr'arauî,
Ș-nu va s-poț tra s-treți.

- Soacr'arauî ș-nori buni
Doauli va s-trițem,
Ș'io la voi va gin.⁵⁴

Nu te amăgi, fată mică

- Nu te amăgi, fată mică,
Nu veni la noi.

- La noi sunt munți înalți
Și n-o să poți să treci.

- Potârniche o să mă fac
Și eu munții o să-i trec,
Și la voi o să vin.

- La noi este vale largă
Și nu o să poți să treci.

- Pește în apă o să mă fac,
Valea o s-o trec
Și la voi o să vin.

- La noi este soacra rea
Și bine n-ai s-o poți duce.

- Soacră rea și noră bună,
Amândouă o să trăim bine
Și eu la voi o să vin.

Moi Yanaki Kokorada

Moi Yanaki Kokorada,
zuai kurâlele dit vatro,
alogai katro di katro.
Moi Yanaki, nipot ali teto,
kapidan tu vilayete.
Moi Yanaki, pungo di furie,
kapidan tu Armunie.
-«A tsia, soru, ts undreago vepi,
a nia, soru, ni aprindo tsepi.
A tsia, soru, ts adaro kattu,
a nîa, sopu, ni adaro skamnu.

Tine, soru, te astseapto soakra,
mine, soru, me astseapto groapa.
Tine, soru te astseapto sokrul
mine, me astseapto zokul.
Ma me plndz, soru, niheamp,
pun so easo kuskri pi dzeano».
-«Tsi so s fak mine, jaj frate,
pi guso so n te aibo tate,
tsi n te fetse pe atsea kale».

Măi, Ianachi Cocoradă

Măi, Ianachi Cocoradă,
ai curelele din vatră,
ai alergat de la piatră la piatră.
Măi, Ianachi, nepotul mătușei,
capidan în vilaetul.
Măi, Ianachi, punga de galbeni,
capidan în aromâtime.
- „Ție, soră, îți pregătesc cercei
iar mie, soră, îmi aprind ceri.
Ție, soră, îți pregătesc cal,
iar mie, soră, îmi fac scaun.
Pe tine, soră, te așteaptă soacra,
pe mine, soră, mă așteaptă groapa.
Pe tine, soră, te așteaptă sokrul,
pe mine, soră, mă așteaptă pământul.
Plânge-mă, soră, puțin,
până să iasă cuscri pe deal.”
- „Ce să-ți fac mine, măi frate,
păcatele să ți le aibă tata,
care te-a pus pe acel drum.”

Cum lo ca s-da luteafirlu

Cum lo ca s-da lutea-(nea) firli,
Și Pul'ia ca si s-veadî, moi,
Si s-veadîndzeanî noa-(ga) uli hori.
Și țisprî'dzațli castri, moi;
Și'ndreadzi muma gio- (no) nili,
Si s-ducî la bisearcî, moi
Dininti s-duți mu- (nu) mî-sa,
Tu coadî s-duți sor-sa, moi,
Ș-tu mesi s-duți gio-(no) nili,
Ca merlu-ațel aroșlu, moi,
Cî astidz s-fațl e-(ne)l -grambo.

Cum începu să se ivească luceafărul

Cum începu să se ivească luceafărul
Și Găinușa (stea) să se zărească,
Să se vadă pe colină cele nouă sate
Și cele cinsprezece castre;
Își gătește mama flăcăul,
Să se ducă la biserică.
Înainte se duce mamă-sa,

Înapoi se duce soră-sa,
Și la mijloc se duce flăcăul,
Ca mărul cel roșiu,
Că azi se face mire..

Cînticlu al Vlahu Steriu

Vlahu Stergiu az 'nchiseaști,
Si-easî hoarli-armînești;
Tosca l'i-easi 'ncali ș-dzîți:
- Toarnî-ti bre Vlahu Stergiu
Cî nîpoi u-avem noi iarna.

- Io nchisil ca s-gin la tini,
Ș-tini dorni tuț dzua,
Scoalî si-ni bînedz, mușată.

Cântecul lui Vlahu Sterie

Vlahu Sterie azi pornește,
Să iasă în comunele aromânești;
Tosca îi iese-n cale și zice:
- Întoarce-te, bre, Vlaho Sterie,
Că iarna n-a trecut încă.

- Am pornit să viu la tine,
Și tu dormi toată ziua,
Scoală să trăiești, frumoasă.
Nghios la corni

Nghios la corni, tu bugazi,
Ma ș-cîlcarî nî cîrvani.
Cîrvania al Badralexi;
Luarî groși luarî flurii,
Luarî și-unî feat 'Armînî,
Țe ș-era ca neaua albî,
Și aroși ca piperlu.

Jos la corni

Jos la corni, în vale,
(Hoții) călcară o caravană.
Caravana lui Badralexi;
Luară piaștri, luară bani de aur.
Luară și o fată Aromâncă,
Ce era albă ca neaua
Și roșie ca piperul.

Cînticlu a cuscrilor

Ghini nî gin cuscrî'i,
Cuscrî'i-ațeli algî'i;
Alghî'i ca laptîli,
Dulțî'i ca nuțîli.

Cântecul cuscrilor

Bine au venit, cuscrii,
Cuscrii cel albi;
Albi ca laptele,
Dulci ca nucile.

Dă-nî, cuscră, feata

Dă-nî, cuscră, feata,
Cî nî vinim doi;
Doi, unu, unu va și-u l'a,
Ș'iară va și-u l'a.

Dă-nî, cuscră, feata,
Cî nî vinim trei;
Trei, doi, unu va și-u l'a
Ș'iară va și-u l'a.

Dă-nî, cuscră, feata,
Cî nî vinim patru;
Patru, trei, doi, unu
Unu va și-u l'a,
Ș'iară va și-u l'a.

Dă-nî, cuscră, feata,
Cî nî virnim ținti;
Ținti, patru, trei, doi,
Unu va și-u l'a,
Ș'iară va și-u l'a.

Dă-nî, cuscră, feata,
Cî nî virnim șasi;
Șasi, ținti, patru, trei,
Doi, unu, unu va și-u l'a,
Ș'iară va și-u l'a.

Dă-ne, cuscră, fata

Dă-ne, cuscră, fata,
Că am venit doi;
Din doi, unul o să o ia,
Unul doar o să o ia.

Dă-ne, cuscră, fata,
Că am venit trei;
Trei, doi, unul o să o ia,
Unul doar o să o ia.

Dă-ne, cuscră, fata,
Că am venit patru;
Patru, trei, doi,
Unul o să o ia,
Unul doar o să o ia.

Dă-ne, cuscră, fata,

Că am venit cinci;
Cinci, patru, trei, doi,
Unul o să o ia,
Unul doar o să o ia.

Dă-ne, cuscră, fată,
Că am venit șase;
Șase, cinci, patru, trei,
Doi, unul o să o ia,
Unul doar o să o ia.

Ni vini az

Ni vini az un domnu noù.
Tu nolgica di hoarî, moi Trigona mea.
Tu nolgica di hoarî, alba-ni ș-per arus.

Și ninca 'mpadi nu șidzu,
Si lî dzițim „ghini viniși”;

Și pri Trigona el cîftă,
Tra s'eași ca s-l'i meascî.
Prîndzî ni mi.

Prîndzî-ni-mi

Prîndzî-ni-mi ma, lai mana-ni, prîndzî-ni-mi,
Ninga est prî, lai prîndzu, drîndzî-ni-mi.

Cî io va-ni l'iaù, va-ni l'iau cseanili,
Cseanili ș-ni, lai ș-niturnatili.

Prîndzî-ni-mi-afe, afendi, prîndzî-ni-mi.
Ningă est prî, lai prîndzu, prîndzî-nis-mi.

Cî io va-ni l'iau, va-ni l'au c sean'li,
Cseanili ș-ni, lai ș-niturnatili.

Prîndzî-ni-mi fra, lai frate, prîndzî-ni-mi,
Ninga est prî, lai prîndzu, prîndzî-ni-mi.

Cî io va-ni l'iau , va-ni l'iau cseanili,
Cseanili ș-ni, lai ș-niturnatili.

Prîndzî-ni-mi so, lai sora-ni, prîndzî-ni-mi
Vinga est prî, lai prîndzu, prîndzî-ni-mi.

Cî io va-ni l'iau, va-ni l'iau cseanili,
Cseanili ș-ni, lai ș-niturnatili.

Ne-a venit azi

Ne-a venit azi un domn ou
În mijlocul comunei, fã, Trigona mea,
În mijlocul comunei, albă și bălaie.

Și nici că se așeză jos,

Să-i zicem „bine ai venit”;

Și pe Trigona o ceru,
Să casă ca să-i cinstească.
Ospătează-mă.

Ospătează-mă

Ospătează-mă, mamă, ospătează-mă,
Încă prânzul ăsta, ospătează-mă.

Că eu o să plec în străinătate,
Străinătatea, de unde nu te mai întorci.

Ospătează-mă, tată, ospătează-mă,
Încă prânzul ăsta, ospătează-mă.

Că eu o să plec în străinătate,
Străinătatea, de unde nu te mai întorci.
Ospătează-mă, frate, ospătează-mă,

Încă prânzul ăsta, ospătează-mă.

Că eu o să plec în străinătate,
Străinătatea, de unde nu te mai întorci.
Ospătează-mă, soră, ospătează-mă,
Încă prânzul ăsta, ospătează-mă.

Că eu o să plec în străinătate,
Străinătatea de unde nu te mai întorci.

Un pul' u mușat

Un pul' u mușat și hrisusit,
Țineam eu tu cluvii,
Și-ni lu hrîneam și-ni lu-adîpam,
Cu moscul și cu ghiulsu.
Ș-di moscul multu țe-lî dîdeam,
Ș-di multa lui livandă,
Ș-disfești, vedz, cluvia lui,
Și-azbuiră az pul' lu.
- „O, pul' u mușat și hrisusit,
Ti toarnî tu cluvii,
Va ti hrînescu zahari.”

O pasăre frumoasă

O pasăre frumoasă și aurită
Țineam în colivie
Și mi-o hrăneam și mi-o țineam,
Cu mosc și cu parfum.
Și de mult mosc ce-i dădeam
Și de multul lui miros
Ș-a desfăcut, vezi, colivia
Și zbură azi pasărea.
- „O, pasăre frumoasă și aurită,

Te întoarce în colivie,
O să te hrănesc cu zahăr.”
Trî totna niardziț

Trî totna niardziț torà voi,
Niardziț calea'mbar.

Trî totna niardzim torà noi,
Șinîtati-aveț.
S-nu u'ncîceț ș-nu u bîteț,
Ptiurnicl' ea-nî.

Va u'ncîcem, va u bîtem,
Piturnicl' ea -vî.

Voi mergeți pentru totdeauna

Acum voi mergeți pentru totdeauna,
Mergeți, drum bun.

Acum noi mergem pentru totdeauna,
Rămâneți sănătoși.

Să nu o certați, să nu o bateți,
Potârnichea noastră.

O să o certăm, o să o batem,
Potârnichea voastră.

Aidi vini oara

Vini oara si fudzi, fudzimu, Aidi-nă!
Și nî țem tu loclu-ano, a nostru ;
'Clo iu-și bati pul' lu veara, veara,
Ș-piturnicia prumu, prumuveara.

A venit ora

A venit ora să plecăm, haideți!
Să ne ducem la locul nostru;
Acolo, unde pasărea cântă vara
Și păturnichea, primăvara.

Ncl' ini-ti n'veastă

'Ncl' inî-ti 'nveastă, ncl' inî-ti ,
Pri calu-ațel cu fundili.

Închină-te, mireasă

Închină-te, mireasă, închină-te,
Pe calul cu ciucuri.
Pri-anarga narga

Pri-anarga, 'narga li-aruca
Tufechli-armitulazl'i,

Cî pîri mara, Giurgachi-m,
Cî pîni maraţ'i el'i era.

Cî pîni maraţ'i el'i era,
Şi ceata lor ca nicî,
Ca şaptispraţi, ca optuspraţi.

Ca şaptispraţi, ca optuspraţi,
Ca noauşpraţi di inşi,
Cî Giorgi gionli cîpitan,

Cî Giorgi, gionli cîpitan,
'Nchisi cîtrî Livadi,
Tri pîtidzari un ficior.

Încet, încet trăgeau

Încet, încet trăgeau
Cu puştile armatolii;

Că puşini sârmanii erau,

Că puşini sârmanii erau
Şi ceata lor cam mică,
Cam şaptesprezece, cam optsprezece,

Cam şaptesprezece, cam optsprezece
Cam nouăsprezece inşi,
Că Gheorghe, viteazul căpitan,

Că Gheorghe, viteazul căpitan
Porni către Livade,
Pentru a boteza un fecior.

Țe-amînaşi lilice-aroşi

- Țe-amînaşi lilice-aroşi,
Țe-amînaşi ca si-ni dişcl' idzî?
Țe-amînaşi ca si-ni dişcl' dzi ?
- Ni-amîrai cî-ni mi-amînarî.

Ni-amînai lilice-aroşi,
Ni-amînai cî-ni mi-amînari,
Mi-acîţâ nî iarn' arauî,
Iarn' arauî ş' iaraî greauî.

Iarn' ara, lilice-aroşi,
Iarn' arauî şi-arnî greauî.
Ni-asti fricî de-aţel gioni,
De-aţel gioni ni' nsuratu.

De-aţel gio, lilice-aroşi,
De-aţel gioni ni' nsuratu,
De-aţel gioni ni' nsuratu,
Ni' nsurat ş-ni isusitu.

De ce-ai întârzat, floare roşie

- De ce-ai întârzat, floare roşie,
De ce-ai întârzat ca să înfloreşti?
De ce-ai întârzat ca să înfloreşti?
- Am întârzat fără voia mea.

Am întârzat, floare roşie,
Am întârzat fără voia mea,
M-a apucat o iarnă rea,
Iarnă rea şi iarnă grea.

Iarnă rea, floare roşie,
Iarnă rea şi iarnă grea.
Mi-e frică de tânărul acela,
De tânărul acela neînsurat.

De tânărul acela, floare roşie,
De tânărul acela neînsurat,
De tânărul acela neînsurat,
Neînsurat şi nelogodit.

Esi lea mumă

Eşi lea mumă, eşi lai tată,
Ca s-vedeţ țe-aduţi hil' lu.
Piturnic' el aduţi
Dusi singur ş-gini preacl' i.

Ieşi, tu, mamă

Ieşi tu, mamă, ieşi tu, tată,
Ca să vedeţi ce aduce fiul.
Potîrniche el aduce,
S-a dus singur şi vine pereche.

Intrî, intrî piturnic' e

Intrî, intrî piturnic' e
Tu-a şainlui albî caşî;
Fă-ţ tri totn' aclo cuibarlu,
Optuspraţ di punl' i si-amindzi,
Tuţ livendzî şi tuţ mascuri.

Intră, intră potârniche

Intră, intră, potârniche,
În a vulturului albă casă;
Fă-ţi pentru totdeauna acolo cuibul,
Optsprezece pui să scoţi,
Toţi sprinteni şi toţi băieţi.
Trîşi tu cimpurli

Trîşi tu cimpurli di Sergia,
Nî si primnî piturnic' ea.
Şi-acîţâ nî nicî ploai,

Și-unî nicî grîndinari;
Adunî-ț feata-ni sielu,
Ș-hrisusitlu dulamălu.

Tocmai pe câmpiile

Tocmai pe câmpiile din Serbia
Se plimbă potârnichea.
Și începu o mică ploaie
Și o mică grindină;
Adună-ți fată antierul
Și aurita dulamă.

La meas' aestî

La meas' aestî iu stăm noi,
Lea mușată, lea mușată c' ocl'i lai.
More, l'a noastră muabeti,
Trei feati mșati, more, nî miștea

Trei feati mșati nî miștea,
More, și trei mșati feati;
Cu cupa, una, more, nî miștea.

Cu cupa, una nî miștea.
More și| -alantî cu putirul,
Și -alantî, more, cama nicîza,

Și -alantî cama nicîza,
More, cu mîstrîpă de -asimi.
- Mișteț - nî feati. more mișteț - nî.

La masa asta

La masa asta unde stăm,
Tu, frumoaso, tu, frumoaso cu ochi negri.
La petrecerea noastră,
Trei fete frumoase ne cinsteau.

Trei fete frumoase ne cinsteau
Și trei frumoase fete;
Cu cupa, una ne cinstea.

Cu cupa, una ne cinstea
Și cealaltă cu potirul,
Și cealaltă mai mică.

Și cealaltă mai mică,
Cu cana de argint.
- Cinstiți - ne, fete, cinstiți - ne.

Ședz ninc' astî searî nune

Ședz ninc' astî searî nune,
Ținți adușu pri measî,
Și -alți ținți am tu sulî.

Șezi încă astă seară, nașule

Șezi încă astă seară, nașule,
Cinci miei am adus la masă
Și alți cinci am în frigare.

Le lilice alicî

- „Le lilice alicî, țe - ni ț' apiriși feată galbini”?
- Nu - am a cui s - ni - aspun caimolu, marata - ni.
Ni' ndisii un socru - arău,
La bistunea ș - mi - agudeaști.
Ni' ndisii nî sgacr' arauî,
Scoatî furca ș - mi - agudeaști.
Di - ni mi scot și noapte' afoarî ;
Vimtul tradzî di - ril mi - azboarî,
Di - ni mi - aduți tu - altî hoarî.

Tu, floare roșie

- Tu, floare roșie, de ce te - ai trezit galbenă?
- N - am cui să - mi spun jalea, săraca de mine.
Nimerii un socru rău,
Care mă bate cu bastonul.
Nimerii o soacră rea,
Care mă bate cu furca.
Ba mă scot și noaptea afară;
Vântul suflă de mă ridică
Și mă duce în alt sat.

Note:

1. Papahagi, Tache, Aromânii: Grai – Folclor – Etnografie/ Aromanians: language – folklore – ethnography, lucrare prezentată în Ședința publică a Congresului studentesc din Galați, București, Tipografia ”N. Străilă”, 1915, p. 131.
2. Caragiani, Ioan, Românii din Macedonia și poesia lor populară/ The Romanians from Macedonia (Greece) and their folk poetry, în Convorbiri Literare, anul I, 21/1868, p. 368.
3. Fochi, Adrian, Cântecul epic tradițional al românilor/ The traditional epic song of Aromanians, București, Editura Științifică și enciclopedică, 1985, p. 214.
4. Caragiani, Ioan, art. cit., p. 368.
5. Capidan, Theodor, Aromânii, dialectul aromân. Studiu lingvistic/ The Aromanians, the Aromanian idiom. Linguistic study, București, Editura Enciclopedică, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, 1932, p. 136.
6. Papahagi, Tache, Poezia lirică populară/ The folk lyrical poetry, București, Editura Pentru Literatură, 1967, p. 313.
7. Weigand, Gustav, Ambrosius, Johann Barth, Vlahii, Aromânii/ The Aromanians, Leipzig, Editura Johann Ambrosius Barth, 1894, p. 68, cântecul 12.
8. Evsev, Ivan, Simboluri folclorice/ Rustical symbols, Timișoara, Editura Flacăra, 1987, p. 166.
9. Ispas, Sabina, Truta, Doina, Lirica de dragoste, Index motivic și tipologic, Love poetry . Motivic and typological

index, Vol. I, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1985, p.158.

10. Beza, Marcu, Observații asupra poeziei populare la aromâni/ Notices concerning the popular poetry of Aromanians, în *Convorbiri Literare*, (anul XLIII), 8/1909, p. 861.

11. Papahagi, Tache, op. cit., p. 130.

12. Papazisi-Papateodoru, Zoe, *Cântecele vlahilor/ The songs of Aromanians*, Atena, Editura Gutenberg, 1985, p. 62, cântecul 63.

13. Weigand, Gustav, Ambrosius, Johann Barth, op. cit., p. 75-76, cântecul 23.

14. Ibidem, p. 161, cântecul 82.

15. Papazisi-Papateodoru, Zoe, op. cit., p. 34, cântecul 5.

16. Papahagi, Tache, op. cit., p. 416.

17. Weigand, Gustav, Ambrosius, Johann Barth, op. cit., p. 71-72, cântecul 16.

18. Evsev, Ivan, op. cit., p. 15.

19. Weigand, Gustav, Ambrosius, Johann Barth, op. cit., p. 72, cântecul 17.

20. Aga, Pr. Victor, *Simbolistica biblică și creștină – Dicționar enciclopedic/ The biblical and christian art of symbols Encyclopedical dictionary*, Editura Învieirea, Timișoara, 2005, p. 301.

21. Papazisi-Papateodoru, Zoe, op. cit., p. 34, cântecul 5.

22. Caranica, Ioan, 130 de melodii populare aromânești/130 Aromanians popular songs, Tipografia ziarului Universul, București, 1937, p. 152.

23. Ibidem, p. 85.

24. Ibidem, p. 146.

25. Ibidem, p. 145.

26. Papahagi, Tache, op.cit., p. 357.

27. Pr. Aga, Victor, op.cit., p. 265.

28. Weigand, Gustav, Ambrosius, Johann Barth, op. cit., p. 68, cântecul 12.

29. Papahagi, Tache, *Poezia*, p. 330.

30. Evsev, Ivan., op. cit., p. 103.

31. Ispas, Sabina, Truta, Doina, *Lirica de dragoste, Index motivic și tipologic/ Love poetry . Motivic and typological index*, Vol. III, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1988, p. 81.

32. Caranica, Ioan, op. cit., p. 90.

33. Papazisi-Papateodoru, Zoe, op. cit., p. 34, cântecul 5.

34. Weigand, Gustav, Ambrosius, Johann Barth, op. cit., p. 71-72, cântecul 16.

35. Caragiani, Ioan, op. cit , p. 383.

36. Florea, Marian Simion, *Nunta la români, Studiu istorico-etnografic comparativ/ The Aromanian wedding. Historical-ethnographical comparative study*, București,, Tipografia Carol Gobl, 1890, p. 71.

37. Marcu, George, *Folclor muzical aromân/Musical Aromanian folklore*, Editura Muzicală, București, 1977, p. 20.

38. Beza, Marcu, op. cit., p. 817.

39. Weigand, Gustav, Ambrosius, Johann Barth, op. cit., p. 205-206, cântecul 112.

40. Marcu, George, op. cit, p. 31. .

41. Bârlea, Ovidiu, *Folclorul românesc. Momente și sinteze/ Romanian folklore. Periods and syntheses*, București, Editura Minerva, 1981, p. 424.

42. Caraiani, Nicolae Gheoghe, Saramandu, Nicolae, *Folclor aromân grămoștean/ Aromanian Gramostean folklore*, București,, Editura Minerva, 1982, p. 402.

43. Caranica, Ioan, op. cit, p.77.

44. Papazisi-Papateodoru, Zoe, op. cit, p. 34, cântecul 5.

45. Ibidem, p. 43, cântecul 26.

46. Ibidem, p. 59, cântecul 54.

47. Ibidem, p. 62, cântecul 63.

48. Ibidem, p. 63, cântecul 64.

49. Weigand, Gustav, Ambrosius, Johann Barth, op. cit., p. 68, cântecul 12.

50. Ibidem, pp. 71-72, cântecul 16.

51. Ibidem, p. 72, cântecul 17.

52. Ibidem, pp. 75-76, cântecul 23.

53. Gheorghiu, Taki, *Învățăm limba vlahă cu Taki Gheorghio/ Learning the Greek language with Taki Gheorghio*, Beria, Editura Asociației Vlahilor din Veria, 2009, p. 55.

54. Weigand, Gustav, Ambrosius, Johann Barth, op. cit, pp. 205-206, cântecul 112.

55. Caranica, Ioan, op. cit, p. 86.

56. Ibidem, p. 137.

57. Ibidem, p. 138.

58. Ibidem, p. 139.

59. Ibidem, p. 140.

60. Ibidem, p. 142.

61. Ibidem, p. 143.

62. Ibidem, p. 144.

63. Ibidem, p. 145.

64. Ibidem, p. 146.

65. Ibidem, p. 147.

66. Ibidem, p. 148.

67. Ibidem, p. 150.

68. Ibidem, p. 151.

69. Ibidem, p. 152.

70. Ibidem, p. 153.

71. Ibidem, p. 154.

72. Ibidem, p. 155.

73. Ibidem, p. 156.

Bibliography

Capidan, Theodor, *Aromânii, dialectul aromân. Studiu lingvistic / The Aromanians, the Aromanian Idiom. Linguistic Study*, București, Editura Enciclopedică,

Fundația Regală pentru Literatură și Artă, 1932,

Fochi, Adrian, *Cântecul epic tradițional al românilor / The Traditional Epic Song of Aromanians*, București, Editura Științifică și enciclopedică, 1985

Papahagi, Tache, *Aromânii: Grai – Folclor – Etnografie / Aromanians: Language – Folklore – Ethnography*, București, Tipografia "N. Străilă", 1915